

ПРОФЕСІЙНА (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНА) ОСВІТА

Важливим напрямом НУШ є проведення змін структури середньої школи, які забезпечать перехід до профільного навчання. У цьому контексті важливою є взаємодія загальної середньої освіти і професійної (професійно-технічної освіти).

Сьогодні здійснюється глибинна трансформація сфери професійної (професійно-технічної) освіти (далі – ПТО).

Протягом 2017/2018 н. р. Міністерство освіти і науки України активно долучалось до нормативно-правового забезпечення діяльності сфери професійної (професійно-технічної) освіти в Україні. Основні документи, які її регламентують:

1. Закон України «Про освіту», прийнятий 05.09.2017 р. № 2145-VIII.

У ньому визначено мету ПТО, яка передбачає формування і розвиток професійних компетентностей особи, необхідних для професійної діяльності за певною професією у відповідній галузі, забезпечення її конкурентоспроможності на ринку праці та мобільності і перспектив кар'єрного зростання впродовж життя. Також окреслено три рівні ПТО, що співвідносяться з відповідними рівнями Національної рамки кваліфікацій.

Унаслідок прийняття Закону України «Про освіту»:

– у 2018 р. Колегією Міністерства освіти і науки схвалено проект концептуальних засад реформування ПТО «Сучасна професійна освіта». Основа проекту – створення ефективної системи професійної освіти та навчання як основи економічного добробуту держави, складової сталого розвитку суспільства, запоруки професійної самореалізації та неперервного професійного розвитку особистості упродовж життя відповідно до її інтересів та потреб економіки України;

– триває підготовка нового законопроекту «Про професійну (професійно-технічну) освіту». Законопроект пропонуватиме механізми розвитку ПТО в умовах децентралізації, державно-приватного партнерства та покращення якості підготовки учнів.

2. Національна стратегія розвитку освіти на період до 2021 року, затверджена Указом Президента України № 344/2013 та План пріоритетних дій Уряду до 2020 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2017 р. № 275-р.

На виконання завдань, визначених в даних документах:

– розпочато модернізацію мережі закладів ПТО, яка передбачає оптимізацію малокомплектних закладів з контингентом учнів менше 300 осіб шляхом приєднання їх до більш потужних;

– упроваджуються державні стандарти з конкретних робітничих професій на модульно-компетентнісній основі, зокрема станом на 01.06.2018 р. розроблено та впроваджено в освітній процес 410 Стандартів ПТО з конкретних робітничих професій, з яких 122 Стандарти ПТО – на компетентнісній основі. Протягом 2017/2018 н. р. на компетентнісній основі розроблено 66 Стандартів ПТО з конкретних робітничих професій, з них за галузевим спрямуванням: промисло-

вість – 12, сільське господарство та переробна галузь – 3, транспорт – 5, торгівля та сфера послуг – 6, будівництво – 6, зв'язок – 5, добувна промисловість – 12, енергетика – 7, відносяться до всіх галузей – 10;

– на виконання розділу III Плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року «Розвиток людського капіталу», підрозділу 8: «Модернізація професійно-технічної освіти» та відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України «Про впровадження елементів дуальної системи навчання у професійну підготовку кваліфікованих робітників» від 16.03.2015 № 298 у системі ПТО запроваджено елементи дуальної форми навчання.

3. Правове поле міжнародної співпраці України з Європейським Союзом. 27 червня 2014 року укладено Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Угоду ратифіковано із заявою Законом України № 1678-VII від 16.09.2014 р.

У рамках здійснення заходів, спрямованих на активізацію обміну інформацією, практикою та досвідом, для заохочення до співробітництва в галузі ПТО та навчання продовжується плідна співпраця з **Європейським фондом освіти (ЄФО)** з питань удосконалення національної системи ПТО відповідно до європейських стандартів. Формат співпраці – інтерактивний процес аналізу політики у галузі ПТО і навчання на основі фактичних даних під назвою «Туринський процес». За його результатами у 2016 р. підготовлено звіти на національному та регіональних рівнях у контексті децентралізації системи ПТО в Україні. Зокрема, систему ПТО в розрізі регіонів проаналізовано за показниками:

1. Стан і перспективи розвитку.
2. Результативність у реагуванні на потреби економіки та ринку праці.
3. Ефективність урахування демографічних, соціальних та інклюзивних потреб.
4. Якість системи ПТО.
5. Управління системою ПТО.
6. Фінансування системи ПТО.

Мережа закладів професійної (професійно-технічної) освіти

Створення ефективної системи професійної освіти – одна зі складових економічного зростання держави, сталого розвитку суспільства, запорука професійної самореалізації та неперервного професійного розвитку особистості упродовж життя.

Відповідно до законодавства громадяни України мають рівні права на здобуття професійної (професійно-технічної) освіти відповідно до своїх здібностей і нахилів.

Система професійної (професійно-технічної) освіти в Україні соціально орієнтована, зокрема виконує функцію захисту вразливих груп молоді (діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, діти з інвалідністю, діти військовослужбовців, які загинули під час виконання службових обов'язків тощо). Такі категорії мають переваги при зарахуванні до закладів професійної